

Фъкъх на ибадетите
според
ханефийския мезхеб

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Раздел чистота

Основни понятия, свързани с ибадетите

1. Фарз – това е задължителна част от действието, без която действието е невалидно.
2. Уаджиб – това е задължителна част от действието, без която действието е валидно, но се счита за дефектно.
3. Суннет – това е препоръчителна част от действието, която му придава цялост и съвършенство и чието пропускане заслужава порицание.
4. Мустехаб – това е желателна част от действието, която му придава допълнителна красота и чието пропускане не заслужава порицание.
5. Мубах – това са неутрални неща, точно по средата, които нито са задължителни, нито са забранени; нито са желателни, нито са нежелателни.
6. Мекрух – това са нежелателни неща, които не развалят действието. Мекрух тензихен са малко нежелателните неща, близо до неутралните – мубах. А мекрух техримен са много нежелателните, близо до забранените – харам.
7. Харам – това са забранени неща, които може да развалят действието.

Чистота

Видове чистота

Има два вида чистота:

- Духовна
- Телесна

Духовната чистота е чистотата на сърцето от лоши качества. Телесната чистота е чистотата на тялото от мръсотии.

Видове мръсотии – неджасет

Има два вида мръсотии

- Силна
- Слаба

Силна мръсотия са:

- Алкохолните напитки
- Кръвта

- Урината и изпражненията на животните, които не могат да се ядат.

Слаба мръсотия са:

- Урината и изпражненията на животните, които могат да се ядат.

Води

Видове води

Те са два:

- Чиста
- Пречистваща

Чистата вода може да се ползва за почистване на тялото и дрехите, но не може да се ползва за вземане на абдест и гусюл. Примери за чиста вода са:

- сока на динята
- сока на краставицата
- сока на останалите растения
- водата от безалкохолните напитки, чай, шербет и т.н.

Пречистващата вода може да се ползва за всичко – и за почистване на тялото и дрехите и за вземане на абдест и гусюл. Пречистваща вода е тази, която е запазила своите три качества:

1. Да няма цвят.
2. Да няма мирис.
3. Да няма вкус.

Ако върху тялото или дрехите попадне силна мръсотия повече от количеството на водата, която може да се събере във вдлъбнатината на дланта, което се равнява на един дирхем, не може да се кланя намаз, преди да се отстрани мръсотията.

Ако върху тялото или дрехите попадне слаба мръсотия, която покрива повече от една четвърт от повърхността на тялото, не може да се кланя намаз, преди да се отстрани мръсотията.

Количества води

- Стоящи води
- Течащи води

Стоящите води са делят на две количества

- Малко вода
- Много вода

За малко вода се счита обемът по-малък от десет лакти дължина на десет лакти ширина и на дълбочина толкова, колкото да не се открива дъното, когато се загребе от водата със съд. Тя се замърсява дори от малко мръсотия и дори да няма никаква следа от мръсотията.

За много вода се счита всеки обем, който е повече от малкото вода. Тя не се замърсява от малко мръсотия, освен ако не започнат да се усещат следите от тази мръсотия.

Течащата вода пречиства мръсотията чрез своите камъни и песъчинки. Примери за течащи води са ручеите и реките.

Смесване на пречистваща вода с чисти вещества

Чистите вещества са два вида:

- Твърди
- Течни

Течните вещества също са два вида:

- Течни вещества без качества.
- Течни вещества с качества.

Когато пречистващата вода се смеси с твърдо вещество, например пясък, ако водата е останала течна се счита за почистваща, но ако е започнала да се стъстява не се счита за почистваща.

Единственото чисто течно вещество, без качества е използваната вода. Използваната вода е водата, която се е отделила от тялото след вземане на абдест или гусюл, при условие, че тялото е било чисто и водата е останала непроменена. При смесване на почистваща с използвана вода:

Ако пречистващата вода е била повече, то смесената вода също се счита за пречистваща.

Ако използваната вода е била повече, то смесената вода също се счита за използвана, а не за пречистваща.

Смесване на пречистваща вода с чисти течности

1. Ако чистата течност има три качества, то поне две от качества на водата трябва да останат непроменени след смесването, за да се счита смесената вода за пречистваща.
2. Ако чистата течност има само две или само едно качество, то всичките три качества на смесената вода трябва да останат непроменени, за да се счита смесената вода за пречистваща.

Почистване след голяма и малка нужда – истинджа; и изчакване след малка нужда - истибра

- Преди да влезе в тоалетната трябва да изпее дюата, после да влезе с левия крак.
- По време на изхождане не трябва да е застанал с лице или гръб към ктбле, а с лявата си или дясна страна към него. А ако се намира навън освен това не трябва да застава и с лице или гръб към слънцето и луната и не трябва да се изхожда на важни места като пътища, под дървета, които се ползват за сянка и плод или във вода, която се ползва за пиене или чистене.
- При голяма нужда трябва да почисти задните си части с мокра ръка, като ползва средния, безименния и малкия си пръсти на лявата си ръка. Вместо вода за отстраняване на мръсотията е допустимо да се ползва тоалетна хартия или друг материал, който не е ценен или скъп.
- При малка нужда преди изхождането трябва да клекне и да прехвърли тежестта си на лявата си страна, а след изхождането да процеди пикочния си канал с лявата си ръка и да се прокашля. Като излезе от тоалетната може да направи няколко крачки или да приклепне, или да се присвие, или да стори друго действие, с което да се увери, че не са останали капки в пикочния канал, което се нарича „истибра”. Чак тогава е позволено да пристъпи към вземането на абдест. За жените не е нужно допълнително действие освен малко да изчакаят преди да станат от малка нужда.
- Ако страда от чести съмнения, че освобождава капки след малка нужда може съвсем леко да напръска гашите си с вода, за да се освободи от поводите за съмнения.
- Не трябва да говори в тоалетната, нито да стои излишно там.
- Трябва да излезе от тоалетната с десния крак, след това да изпее дюата.

Абдест

Как да вземем абдест

1. Казваме „еюзю” и „бисмиллях”, правим нийет и за всеки орган пеем съответната дюа.
2. Измиваме три пъти ръцете до китките.
3. Три пъти изчеткваме зъбите с мисвак.
4. Три пъти изплакваме устата, като подаваме водата с дясната ръка.

5. Три пъти измиваме носа, като първо подаваме вода за смъркане с дясната ръка, после продухваме с лявата ръка.
6. Три пъти измиваме лицето от края на косата нагоре до ушите настрани и подбрадичката надолу.
7. Три пъти измиваме дясната ръка, като минаваме с дланта и пръстите на лявата през външната страна на дясната от върха на пръстите до лакътя включително, а после през вътрешната страна в обратната посока – от лакътя до върха на пръстите включително.
8. По същия начин измиваме и три пъти лявата ръка.
9. Един път правим месх (навлажняване) на цялата глава с дланите и средния, безименния и малкия пръсти на двете ръце.
10. Един път правим месх (навлажняване) на ушите, като с показалците изтриваме вътрешните части на ушите, а с палците изтриваме външната задна част на ушите.
11. Един път правим месх (навлажняване) на врата с външната повърхност на средния, безименния и малкия пръст, тъй като другите вече сме ги ползвали за ушите.
12. Три пъти измиваме десния крак до глезена включително с лявата ръка, като прекарваме малкия пръст между пръстите на крака.
13. Три пъти измиваме левия крак до глезена включително с лявата ръка, като прекарваме малкия пръст между пръстите на крака.
14. Един път измиваме ръцете до китките.
15. Три пъти изпяваме „иння ензелняху фи лейлетил кадр”.

Фарзове на абдеста

1. Да се измие лицето един път от края на косата нагоре до ушите настрани и подбрадичката надолу.
2. Да се измият по един път ръцете от върховете на пръстите до лактите включително.
3. Да се навлажни (месх) един път една четвърт от главата, колкото една длан.
4. Да се измият по един път краката от върховете на пръстите до глезените включително.

Суннети на абдеста

1. Да се започне с „бисмиллях” и да се стори нийет.
2. При двойните органи (ръце и крака) първо да се мие десния, после левия.
3. Измиването-гасл да се прави три пъти, а навлажняването-месх да се прави един път.

4. Да се стори месх на цялата глава, не само на една четвърт.
5. Да се спазва правилния ред на органите.
6. Да се пеят дюите за абдест. Ако органът се мие три пъти, то и дюата се пее три пъти, а ако органът се мие или навляжнjava веднъж, то и дюата се пее веднъж.
7. Да е обрънат към къбле, когато взема абдест.

Неща, които развалят абдест

- Ходене по голяма нужда.
- Ходене по малка нужда.
- Изпускане на газове.
- Дълбок сън. Леката дрямка при, която човек продължава да чува хората около него или да не изпуска онова, което е хванал в ръката не разваля абдест.
- Изтичане на кръв или гной. Но ако кръвта се задържи точно върху раната, без да се разтече настрани, това не разваля абдест.
- Повръщане, колкото да се изпълни устната кухина в нормално затворено положение. По-малко от това не разваля абдест.
- Смеене на глас по време на намаз така, че да чуе собствения си глас разваля намаза. Ако освен това го чуят и хората до него, разваля и намаз и абдест. Ако се усмихне така, че да се видят зъбите му, но без глас, не се разваля нито намаза, нито абдеста.

Месх върху мести

За удобство при вземане на абдест е позволено на човек вместо да мие краката, да стори месх върху мести. Прави се така:

1. Взема нормален абдест.
2. Обува местите преди да е развалил абдест.
3. От момента, в който развали абдест, засича едно денонощие - ако е местен-муким, и три денонощия - ако е пътник-мусяфир, през които има право на месх.
4. Когато при вземане на абдест стигне до краката, вместо да ги мие, им прави месх, като минава с вътрешната част на пръстите на ръцете върху горната част на ходилата, започвайки от върха на пръстите на краката и стигайки до края на ходилата.
5. Ако се случи да събуе местите, дори на половината от едното ходило, да проникне вода в местите, която да навлажни по-голямата част от едното му ходило или да изтече срокът за месх, без да е развалил абдест в онзи момент, не трябва да повтаря целия абдест, а само да измие краката си и отново да обуе местите.

Местите или техният заместител трябва да отговарят на следните условия:

- Да са направени от издръжлив материал и да издържат на по-продължително ходене.
- Да покриват целите ходила, включително глезените.
- Да нямат дупка, трикратно по-голяма от най-малкия пръст на крака.
- Да си стоят сами на краката, без нужда от връзване.
- Да не пропускат вода.

Гусюл

Как се взема гусюл

1. Прави се нийет.
2. Измиват се ръцете до китките.
3. Измива се мръсотията по тялото и се измиват срамните части.
4. Взема се абдест, като при измиването на устата се поема вода към гърлото, а при измиване на носа се поема вода нагоре към твърдата му част, но не и ако човек говее, защото така ще развали оруча си.
5. Измива се цялото тяло – първо главата, после дясната половина на тялото, после лявата половина на тялото.

Фарзове на гусюл

1. Измиване на устата, без да се поема вода към гърлото.
2. Измиване на долната мека част на носа, без да се поема вода по-нагоре.
3. Измиване на цялото тяло.

Кога е желателно да се вземе гусюл

- В петък, преди джума намаз.
- Преди байрямските намази.
- Когато има свещени нощи.

Кога е задължително да се вземе гусюл

- След полов контакт (секс). За полов контакт се счита, когато главичката на мъжкия полов орган влезе в женския полов орган. Прегръдките, целувките и докосванията не се считат за полов контакт.
- След изпразване при полюция (мокри сънища). Ако човек сънува, но след като се събуди гащите му са сухи няма нужда от гусюл. Но ако човек не сънува, но след събуждане гащите му са мокри, трябва да вземе гусюл, освен ако не е сигурен, че е изпуснал урина, а не семенна течност.
- След месечен цикъл при жените (хайз).

- След приключване на следродилното течение при жените (нифас).
- След изхвърляне на семенна течност (сперма-мений) при мъжете. Но отделянето на безцветни лигави капки-мезий при възбуждане не разваля гусюл, а само абдест.

Пояснение: Хубаво е преди да се вземе гусюл да се отиде до тоалетна по малка нужда, защото ако се вземе гусюл без да се иде до тоалетна по малка нужда или без да се поспи преди това, а след това се отдели семенна течност от половия орган, трябва да се вземе гусюл още веднъж.

Месечен цикъл – хайз и следродилно течение - нифас

- За месечен цикъл се счита кръвотечение, което продължава от минимум три до максимум десет дни, а следродилното течение няма минимум и може да продължи максимум четиридесет дни.
- Жена, която е заговяла и нейният хайз или нифас започне преди разговяване трябва да си отговее този ден.
- Жена, която е в хайз или нифас, но се пречисти преди разговяване, също трябва да си отговее този ден.
- Жена, която е в хайз или нифас не трябва да надкланва пропуснатите намази, но надговява пропуснатите дни от месец Рамазан.

Какво е забранено да прави на човек, който е джунуб

- Да държи мусхафа и да пее куран.
- Да кланя намаз.
- Да влиза в месджид или джамия.
- Да прави таваф около кяабе.
- Жените, които са в хайз или нифас не могат да говеят, докато не се пречистят.

Тейеммум

Как се взема тейеммум (фарзове на тейеммум)?

1. Правим нийет.
2. Удряме земята с ръцете и избърсваме (месх) лицето.
3. Удряме земята с ръцете и избърсваме (месх) дясната ръка до лакътя, после избърсваме (месх) лявата ръка до лакътя.

Кога се взема тейеммум?

1. Когато няма вода.
2. Когато има вода, но няма как тя да се използва, поради някаква причина, като болест, при която не трябва да се мокрим или голям студ, който пречи да се измием.

С какво се взема тейеммум?

Тейеммум може да се вземе с всички видове чиста земя. Например: пръст, пясък, камък, пепел, планинска сол и т.н. Тейеммум не може да се вземе с метали и растения. Например: желязо, мед, злато, сребро, дървета, треви, листа и т.н.

Какво се прави преди да вземем тейеммум?

Търсим вода на разстояние хиляда крачки във всяка от четирите посоки и ако не намерим вода вземаме тейеммум.

Раздел намаз

Езан и икамет

- Викането на езан и правенето на камет са силни суннети за мъжете, независимо дали кланят сами или с джемаат, дали са местни-муким или пътници-мусяфир, дали кланят навреме-едя или са закъснели-каза. Но за жените е мекрух да викат езан и да правят камет.
- Няма разлика между езана и камета, освен изречението „кад кометис-саяту”, което се добавя след „хаййе алел фелях” и че изреченията при езана се казват едно по едно, а при камета се комбинират две по две.
- Хубаво е езанът да се вика по-бавно, а каметът да се прави по-бързо.
- Когато муеззинът вика езан е хубаво да завърти главата си надясно при „хаййе алес-саях” и наляво при „хаййе алел фелях”.
- Човекът, чул езана и камета, трябва да повтаря след муеззина, с изключение на „хаййе алес-саях” и „хаййе алел фелях”, където казва: „ля хаўле ўе ля куўўете илля биллях”, на „ес-саяту хайрун минен-неўм”, където казва: „ма шаеллох” или „садекте уе берарте” и на „кад кометис-саяту”, където казва: „екомехеллоху ўе едямехя ма дяметис-семаўату ўел ерд”.
- Когато езанът приключи, трябва да се стори салеват и да се изпее дюата.

Времената за намаз – вакът

Начало и край на всеки вакът

1. Времето за сабах е от разсъмване (феджр-и садик – появата на хоризонтална бяла светлина) до изгрева на слънцето.
2. Времето за пладен е от преминаването на зенита на слънцето до икиндия.
3. Времето на икиндия започва, когато сянката на предметите стане два пъти по-голяма от самите предмети плюс сянката от зенита и продължава до залеза на слънцето (акшам).

4. Времето на акшам е от залеза на слънцето до пълното стъмване – изчезването на хоризонталната бяла светлина (ятсия).
5. Времето на ятсия е от пълното стъмване до началото на разсъмването (сабах).

Най-добрите времена за намаз

1. Най-доброто време за сабах за мъжете е когато се засили светлината на зората, а за жените – когато тази светлина е все още слаба. Но ако е облачно не се изчаква, заради опасността сабахът да се просрочи след изгрева. Времето на сабах е препоръчано за Куран, а завал вакъта след изгрева е препоръчан за зикр.
2. Най-доброто време за пладен е когато слънцето хубаво премине зенита си. Ако е лято се изчаква още малко, за да премине пладнешката жега, в противен случай не се изчаква допълнително. Завал вакъта преди пладен е препоръчан за зикр.
3. Най-доброто време за икиндия е след настъпване на „втора икиндия”, но без опасност да се попадне в завал вакъта преди акшам. Но ако е облачно не се изчаква, заради опасността да се попадне в този завал. Времето след икиндия, особено завал вакъта преди акшам, са препоръчани за зикр.
4. Най-доброто време за акшам е веднага след залеза, без да се изчаква. Но ако е облачно, се изчаква толкова, колкото да е сигурно, че слънцето е залязло.
5. Най-доброто време за ятсия е преди края на първата третина от нощта, та да бъде ятсията последното нещо преди лягане. Но ако е облачно не се изчаква, заради опасността от дъжд, който да попречи на хората да кланят в месджида. Времето между акшам и ятсия е препоръчано за всякакъв вид нощен ибадет.

Времена забранени за намаз – завал вакът

1. От изгрева на слънцето до издигането му на едно копие височина, което съвпада с неговото побеляване (от изгрева до около 45 минути след изгрева).
2. Когато слънцето се намира в зенита си (около 45 минути преди пладен до пладен).
3. Когато слънцето започне до пожълтява до залеза на слънцето (около 45 минути преди залеза до залеза). От това време има едно изключение. Човек, който е закъснял за икиндията от същия ден, трябва да си я откланя.

Времена, в които кланянето на намаз е нежелателно – мекрух

1. Да се кланя друг нафиле намаз във времето на сабах, освен суннета на сабах.
2. Да се кланя нафиле намаз, след като се откланя икиндията.

Поставяне на преграда-сутре пред кланящия намаз

- Желателно е кланящият, който се опасява, че може да го пресекат, да постави пред себе си преграда-сутре, та да насочи мисълта си към Аллах и да не се разсейва, и да е знак за другите да не минават пред него.
- Хубаво е сутретото да е високо поне лакът и дебело поне един пръст, като тояга или копие, но ако не разполага с подобно нещо, може да ползва каквото и да било, независимо колко е високо или дебело, та дори само да начертае линия пред себе си. Също е хубаво да не застава точно зад сутретото, а леко вляво или леко вдясно от него.
- Ако въпреки поставеното сутре някой тръгне да го пресича, е допустимо да му даде знак, като каже по-силно думата от намаза, която пее в момента, каже „субханеллах”, плесне с ръката си, погледне го строго или други думи и действия, които не се считат за външни и за големи и които развалят намаза.

Условията-шерт преди намаза

Условията-шертове преди намаза за шест:

2. Неджасеттен тахарет (физическа чистота) – да бъдат чисти тялото, дрехите и мястото за кланяне.
3. Хадестен тахарет (шериятска чистота) – да се вземе абдест, а при нужда – гусюл или тейеммум.
4. Сетри аврет – да са покрити задължителните части от тялото. Сетри аврет за мъжете е областта от пъпа до коленете включително, а за жените е цялото тяло освен лицето, ръцете от китките надолу и ходилата. Дрехите, които покриват сетри аврет не трябва да прозират или да са прилепнали.
5. Вакът – настъпване на времето за намаз.
6. Истикбали кибле – обръщане по посоката на къабе, като е допустимо отклонение максимум до 45 градуса и в двете посоки.
7. Нийет – намерение за кланяне. В нийета е задължително: да знаем какво точно ще кланяме, който се кланя зад имам да е решил да следва имама, а който е имам да е решил, че ще кланя хората зад него.

Основите-руки вътре в намаза

Основите-руковете в намаза са шест:

1. Текбир – да се каже „Еллохуекбер”
2. Киям – да се стои прав
3. Кирает – да се пее Куран

4. Рукю – да се стори рукю
5. Сежде – да се стори сежде
6. Кааде ахира – последно сядане.

Задължителни неща – фарз – в намаза

1. Фарзове, свързани с текбир

- Да си чува гласа, като казва „еллохуекбер”.
- Да е застанал прав, като прави текбир.
- Текбира да е веднага след нийета.

2. Фарзове, свързани с киям

- Да стои прав, когато кланя фарз.

3. Фарзове, свързани с кирает

- Да изпее поне един къс айет от две думи.
- Да изпее Куран в които и да било два рекеята от фарза и във всеки рекеят от уаджиба и суннета.
- Да си чува гласа, когато пее Куран.

Пояснение: да движи устата си и да шепти дотолкова, че да чува гласа си е минималното нещо, което се счита за пеене на Куран и за казване на дюа или зикр, при положение, че човек няма проблеми със слуха и няма странични шумове, които да му пречат. Това важи за всяко пеене и казване: и по време на намаз и извън намаз. А изричането на ум и изричането с уста, при което човек не чува собствения си шепот, не се зачита нито за пеене, нито за казване.

4. Фарзове, свързани с рукю

- Да се наведе поне толкова, че да си докосне колената с пръстите.

5. Фарзове, свързани със сежде

- Да опре на земята поне челото, едната ръка, едното коляно и единия крак.
- Да се вдигне поне до половината между двете сеждета.
- Да е застанал на твърдо.
- Разликата във височината между главата и краката не трябва да е повече от половин лакът.

6. Фарзове, свързани с кааде ахира

- Да престои поне толкова, колкото да се изпее еттехиату.
- Това да е последната основа (рукн) от шестте основи (еркян), която е изпълнил.

Задължителни неща – уаджиб – в намаза

1. Уаджиби, свързани с текбир

- Да направи текбир с думите „еллохуекбер”.

2. Уаджиби, свързани с киям

- Няма.

3. Уаджиби, свързани с кирает

- Да се изпява сура Фатиха – „елхамдюлиллахи” в първите два рекеята на фарза и във всички рекеяти на уаджиба и суннета.
- Да се изпяват поне един голям или три малки айета след Фатиха в първите два рекеята на фарза и във всички рекеяти на уаджиба и суннета.
- Да се стори текбир и да се изпее дюа в последния рекеят на салати витри.
- Имамът да пее куран на глас за сабах, акшам и ятсия и да пее куран тихо за пладен и икиндия.

4. Уаджиби, свързани с рукю

- Да се наведе хубаво.
- Да каже един път „субхане раббийел азим”.

5. Уаджиби, свързани със сежде

- Да допре всички осем части от тялото до земята, включително носа.
- Да каже един път „субхане раббийел еала”.

6. Уаджиби, свързани с кааде – сядане за еттехияту

- Да престои за първото сядане – кааде уля – колкото да изпее еттехияту.
- Да изпее еттехияту по време на първото сядане – кааде уля.
- Да изпее еттехияту по време на последното сядане – кааде ахира.
- Да каже „есселяму” след кааде ахира.

7. Уаджиби, свързани с целия намаз

- Да се успокоява-застоява след всяко движение, което се нарича теадил-и еркън.
- Да не бездейства за време колкото един рукн или повече.

Силно препоръчителни неща – суннет – в намаза

1. Суннети, свързани с текбир

- Да вдигне ръцете си до ушите, като палците застанат на нивото на меката част на ушите – за мъжете, и да вдигне ръцете си до рамената, като върховете на пръстите са на нивото на рамената – за жените.
- Да разтвори леко пръстите си – за мъжете, и да остави пръстите си прилепнали – за жените.

- Да стори текбира заедно с имама.

2. Суннети, свързани с киям

- Да има разстояние от четири пръста между краката – за мъжете, и същото разстояние или по- малко – за жените.
- Да хване китката на лявата си ръка с палеца и малкия пръст на дясната ръка, под пъпа – за мъжете, и да сложи дланта на дясната си ръка върху китката на лявата ръка, върху гърдите – за жените.

3. Суннети, свързани с кирает

- Да изпее „субханеке” след текбира.
- Да каже „еюзю” след „субханеке”.
- Да казва „бесмеле” преди всяко „елхамдюлилляхи”.
- Да изпява „елхамдюлилляхи” на третия и четвърти рекеят от фарза.
- Да казва „амин” тихо след „елхамдюлилляхи”, без значение дали кланя сам или с имам.
- Изпятата сура след „елхамдюлилляхи” на фарзовете на сабах и пладен да бъде от сурите „тивал муфессал” (от сура Мухаммед до сура Назиат), на фарзовете на икиндия и ятсия да бъде от сурите „еусат муфессал” (от сура Абесе до сура Лейл) и на фарза на акшам да бъде от сурите „кисар муфессал” (от сура Духа до сура Няс).

4. Суннети, свързани с рукю

- Да стори текбир преди рукю.
- Да каже три, пет или седем пъти „субхане раббийел азим”.
- По време на изправяне да каже „семиаллоху лимен хамидех”.
- Като се изправи да каже „раббентя лекел хамд”.
- По време на рукю да хване коленете си с ръцете и да разпери пръстите си – за мъжете, а за жените – да допре коленете си с пръстите, без да ги разперва.
- По време на рукю да изправи лактите и гърба си – за мъжете, и да остави лактите и гърба си леко свити – за жените.

5. Суннети, свързани със сежде.

- Да стори текбир преди сежде.
- Да каже три, пет или седем пъти „субхане раббийел еаля”.
- Да стори текбир след сежде.
- Да се изправи хубаво между двете сеждета.

- Когато отива към сежде да опре първо колената, после ръцете, после носа и челото си, като започва отъясно наляво.
- По време на сежде да постави ръцете си отстрани на главата си, като върховете на палците му са на нивото на очите – за мъжете, и да постави ръцете си под рамената си, като върховете на пръстите са на нивото на рамената – за жените.
- Да разтвори между ръцете и тялото си, между краката и корема си и между бедрата и прасците си – за мъжете, а за жените обратното – да прибере между всички тези органи.
- Да събере пръстите на ръцете си.

б. Суннети, свързани с кааде.

- Да постави ръцете си на бедрата си, като върховете на пръстите стигат до колената – за мъжете, и върховете на пръстите не стигат до колената – за жените.
- Да седне върху левия си крак, като изправи ходилото на десния си крак – за мъжете, и да седне на земята, като подвие ходилото на десния си крак надясно – за жените.
- Да разтвори леко пръстите на ръцете си – за мъжете, и да остави пръстите си прилепнали – за жените.
- Да изпее „салли” и „барик” на кааде ахира.
- Да изпее дюа след „салли” и „барик” на кааде ахира.

в. Суннети, свързани с даването на селям.

- Да завърти главата си първо надясно, после наляво.
- Да каже „еселяму алейкум уерахметуллах” и надясно и наляво.
- Да даде селям заедно с имама и надясно и наляво.

Желателни неща – мустехабб – по време на намаз

- Да гледа напред (към кибле), когато прави встъпителен (ифтитях) текбир.
- Да гледа към мястото на сежде, когато е прав.
- Да гледа към ходилата си, когато е на рую.
- Да гледа към върха на носа си, когато е на сежде.
- Да гледа към скута си, когато е на кааде.
- Да гледа към дясното си рамо, когато дава селям надясно и към лявото си рамо, когато дава селям наляво.

Нежелателни неща – мекрух – по време на намаз

- Да пее самостоятелно куран, когато се кланя зад имам.
- Да си върти главата.
- Да си върже косата на плитки – за мъжете.
- Ръкавите му да са по-дълги от мястото на китките.
- Да пее куран във втория рекеят повече от първия.
- Да пее един и същ куран повече от един път във фарз или уаджиб, но не е мекрух за суннет и за нафиле.
- Да не спазва реда на кураните (сурите).
- Да се прозява, при положение, че има сила да се стърпи.
- Да има картини на живи същества на дрехите или на мястото за кланяне.
- Да има малко мръсотия, която не разваля намаза, без да я почисти.
- Да кланя с открита глава.

Грешки в намаза

Пропускания

1. Ако човек пропусне шерт, той изобщо не е влязъл в намаз.
2. Ако човек пропусне рукн:
  - Ако може да му стори каза, трябва да му стори каза и накрая да стори сехви сежде.
  - Ако не може да му стори каза, то намазът му се разваля.
3. Ако човек пропусне уаджиб, не се връща да му стори каза и освен това:
  - Ако го е пропуснал нарочно, не прави сехви сежде и намазът му е валиден, но е дефектен и за наказание трябва да повтори целия си намаз.
  - Ако го е пропуснал погрешка, прави сехви сежде в края на намаза, а ако забрави за сеждето, се счита за извинен. Например да пропусне кааде уля или да пропусне пеенето на Фатиха, или да пропусне айетите след Фатиха, или да пропусне дюата кунут, или да пропусне тесбих по време на рукю или сежде, или когато е имам да пее гласно в безгласните-тихите намази или да пее безгласно-тихо в гласните намази, то при всички тези положения намазът му не се разваля и той довършва намаза си без да прави каза на пропуснатите ваджиби, но накрая на намаза прави сехви сежде.
4. Ако пропусне суннет, намазът му е валиден и не прави сехви сежде, но ако го е пропуснал нарочно, е постъпил лошо и заслужава порицание.

5. Ако пропусне мустехабб, намазът му е валиден, не прави сехви сежде и не заслужава порицание, макар да е пропуснал допълнителната награда за това.

Добавяния

В намаза погрешка може да се добавят или думи или действия, като всеки едни от двете могат да бъдат или външни или вътрешни за намаза.

1. Ако добави вътрешни думи за намаза, намазът му не се разваля, но е хубаво да направи сехви сежде накрая. Например да прочете два пъти сура Фатиха едно след друго, да прочете Еттихяту, когато е на киям, да прочете куран, когато е на кааде и подобните на тях.
2. Ако добави външни думи за намаза, то той му се разваля.
3. Ако добави вътрешно действие за намаза, той не му се разваля, но трябва да стори сехви сежде накрая. Например да стори две рукюта едно след друго, или да стори три сеждета едно след друго и подобните на тях.
4. Ако добави външно действие за намаза:
  - ако действието е малко, намазът му не се разваля.
  - ако действието е голямо, намазът му се разваля.

Пояснение: За голямо действие се счита такова, че ако страничен човек гледа към кланящия намаз, ще си помисли, че той е извън намаз. А за малко действие се счита такова, че ако страничен човек гледа към кланящия, няма да си помисли, че той е извън намаз.

Обяснение какво се прави при пропускане на всеки руки по отделно

1. Ако човек пропусне началния текбир, той изобщо не е започнал да се кланя.
2. Ако човек пропусне киям:
  - Ако се сети за него преди да опре челото си за първото сежде се връща на киям и си продължава намаза оттам, а накрая прави сехви сежде.
  - Ако се сети за него след като е опрял челото си за първото сежде, намазът му се разваля.
3. Ако човек пропусне кирает:
  - Ако пропусне куран в първия или втори рекеят от фарз намаз трябва да му стори каза в третия или четвърти рекеят от него и накрая да стори сехви сежде.
  - Ако пропусне куран във ваджиб или суннет намаз трябва да се върне да му стори каза преди да опре челото си за първото сежде и накрая да стори сехви сежде. В противен случай намазът му се разваля.
4. Ако човек пропусне рукю:
  - Ако се сети за него преди да опре челото си на земята за второто сежде се връща към рукю и продължава намаза си оттам, а накрая прави сехви сежде.

- Ако се сети за него след като е опрял челото си на земята за второто сежде, намазът му се разваля.

5. Ако човек пропусне сежде:

- Ако е пропуснал само едното сежде, трябва да му стори каза в момента, в който се сети, а след това си продължава намаза от мястото, до което е стигнал, без да се връща назад. Накрая прави сехви сежде.
- Ако е пропуснал и двете сеждета, изобщо не се счита, че е преминал в следващия рекеят, преди да стори поне едното от тях. Когато си стори пропуснатите сеждета продължава намаза си от мястото на пропуснатите сеждета и накрая прави сехви сежде.

6. Ако човек пропусне кааде ахира:

- Ако се сети за него преди да опре челото си на земята за първото сежде от допълнителния рекеят се връща директно на кааде и си продължава намаза оттам и накрая прави сехви сежде.
- Ако се сети за него след като е опрял челото си за първото сежде от допълнителния рекеят намаза му се променя в нафиле и трябва да откланя фарза (или ваджиба) отново.
- Ако от последното сежде отиде направо на селям намазът му се разваля.

Пояснения:

- Да се спазва последователността между киям, рукю и поне едно от двете сеждета, в рамките на всеки един рекеят по отделно, е фарз.
- Да се спазва последователността между първите пет еркияна от една страна и кааде ахира от друга страна, в рамките на намаза като цяло, също е фарз.
- Каза на пропуснат фарз може да се стори дотогава, докато все още не е завършен цял рекеят след мястото на пропуснатото. За завършек на рекеята се считат двете сеждета.

Допълнения

Ако фарзът (или ваджибът) са били променени в нафиле след пропускане на кааде ахира и добавяне на допълнителен рекеят, ако допълнителният рекеят е бил прибавен към намаз с нечетен брой рекеяти (като фарза на акшам или саляти витри, който е ваджиб), това значи, че се е получило нафиле от четен брой рекеяти и на кланящия му остава само да седне за кааде ахира и даде селям. Но ако допълнителният рекеят е бил прибавен към намаз с четен брой рекеяти (като фарзовете на сабах, икиндия и яция) това значи, че общия брой рекеяти до момента е нечетен и кланящият трябва да добави втори допълнителен рекеят преди да седне за кааде и да даде селям, та да му се получи правилно нафиле от четен брой рекеяти.

Ако на последния рекеят от фарза (или ваджиба), след като е седнал за кааде ахира и е прочел еттехияту стане за допълнителен рекеят, намазът не се разваля, но е хубаво да откланя втори допълнителен рекеят и тогава да даде селям и да стори сехви сежде. Така двата допълнителни рекеята ще му бъдат нафиле намаз.

Обяснения какво се случва, ако се наруши шерт по време на намаз

1. Ако по време на намаз се наруши неджасеттен тахарет, т.е. върху него попадне лека или тежка мръсотия повече от допустимото, то намазът му се разваля.
2. Ако по време на намаз се наруши хадесеттен тахарет, т.е. развали абдест, той трябва да отиде до най-близката вода да вземе абдест, без да говори и да прави излишни действие, после да довърши намаза от мястото, където е прекъснал.
3. Ако по време на намаз се наруши сетри аврет, т.е. открие му се една четвърт или повече от сетри аврет за време колкото един рухн или повече, то намазът му се разваля.
4. Ако по време на намаз се наруши вакът, т.е. свърши времето за този намаз и започне времето за следващия намаз, то намазът му се разваля, с изключение на икиндията, при условие, че е откланял поне един цял рекеят от фарза.
5. Ако по време на намаз се наруши истикбали кибле, т.е. обърне тялото си от посоката на кибле на повече от 45 градуса, то намазът му се разваля.
6. Ако по време на намаз наруши нийет, т.е. промени своя нийет за друг намаз, то намаза, който кланя се разваля и той автоматически преминава в другия намаз.

Как се прави сехви сежде

Сехви сежде се прави по следния начин: прочита се еттехияту, след това се дава селям надясно, след това се правят две сеждета, след това се прочитат еттехияту, салли и барик и завършващите дюи и след това се дава селям надясно и наляво.

Имамлък

Условия, на които трябва да отговаря имамът.

1. Да е достигнал ислямско пълнолетие (балигул акл или акъл балъ). Ислямското пълнолетие при мъжете настъпва от момента, когато започне изхвърлянето им на семенна течност, при условие че са над дванадесет години, а при жените – от момента, когато започне месечният им цикъл, при условие че са над девет години. Ако тези признаци липсват, то настъпването на ислямско пълнолетие и при мъжете и при жените става на петнадесет годишна възраст.

2. Да няма болест, която му разваля абдеста – йозур. Човек с йозур трябва да взема абдест за всеки намаз, след като влезе неговия вакът, като с този абдест може да кланя до влизането на следващия вакът. Човек с йозур може да е имам на друг човек с точно същия йозур.

Как се избира имам

1. Гледа се за този, който най-добре знае правилата на намаза.
2. Гледа се за този, който пее най-добре куран с теджвид.
3. Гледа се за този, който е най-изпълнителен пред Аллах.
4. Гледа се за този, който е най-възрастен.

Подреждане на сафовете

1. Мъже.
2. Момчета.
3. Хермафродити – хора, които имат и мъжки и женски органи.
4. Жени.

Подреждане зад имама

1. Ако са двама души имамът застава с едно стъпало напред, а другият човек е от дясната му страна.
2. Ако са трима души имамът застава отпред, а другите двама – съответно зад имама и отдясно на застаналия зад имама.
3. Ако са четирима души имамът застава отпред, а другите трима – съответно зад имама, и по един отдясно и отляво на застаналия зад имама.
4. Ако са повече застават зад имама по средата, поравно от двете му страни.

Какво не е желателно – мекрух – при намаз с джемаат

1. Имамът да удължава намаза повече от нормалното.
2. Жени сами да се кланят с джемаат, а ако го сторят, жената имам трябва да е наравно с другите жени.
3. Да застига или изпреварва имама, с изключение на встъпителния текбир и селяма, когато трябва да е наравно с него.

Съмнения

Съмнения по време на намаз

1. Ако човек се усъмни по време на фарза колко рекеята е откланял и това се случва за първи път в живота му, намазът му се разваля и той трябва да повтори намаза си.
2. Ако човек се съмнява колко рекеята е откланял, но има по-силно предположение, той довършва намаза си според своето предположение и не прави сехви сежде.

3. Ако човек се съмнява колко рекеята е откланял, но няма по-силно предположение, тогава довършва намаза си според най-малкото си предположение, като на всеки рекеят сяда за еттехияту и накрая прави сехви сежде.

Съмнения при абдест и гусюл

1. Ако по време на абдест човек се усъмни дали е измил даден орган или не и това се случва за първи път в живота му, той измива този орган още веднъж и си продължава с вземането на абдест от мястото, до което е стигнал.
2. Ако такова съмнение не му е за първи път в живота, чисто и просто не му обръща внимание.
3. Ако човек се усъмни дали е измил даден орган след като вече е взел абдест, той не трябва да обръща внимание на съмнението.
4. Ако човек се колебае дали има абдест след като е бил сигурен, че е взел абдест, той не трябва да обръща внимание на колебанието.
5. Същите правила важат и при гусюл.

Намаз на пътник - мусяфир

- Разстоянието, при което човек се счита за мусяфир, е разстоянието, което се изминава при тридневен пътване пеша с нормална скорост, като половината ден се пътува, а половината ден се почива. Например дообед се пътува, а следобед се почива.
- Човек става мусяфир от момента, в който напусне пределите на населеното място.
- Мусяфирът съкращава половината от фарзовете на пладен, икиндия и ятсия, а кланя без промяна фарзовете на сабах и акшам. Съкращаването е задължително – уаджиб.
- Човек се счита за мусяфир, докато не се прибере вкъщи или не отседне в населено място за половин лунен месец или повече, което значи над 14 дни.
- Ако човек остане в населено място, без да има намерение за отсядане за 14 дни, той продължава да е мусяфир, дори престоят му да продължи с години.
- Когато мусяфир (пътник) кланя зад муким (местен), той кланя целия намаз. А когато муким кланя зад мусяфир, той си докланва намаза самичък.
- Намаз, пропуснат по време на път, винаги му се прави каза съкратен, а намаз пропуснат вкъщи, винаги му се прави каза цял.
- Събирането на намази (пладен с икиндия и акшам с ятсия) е забранено и се счита за невалидно, освен на Арафат и Музделифе по време на хадж.

Намаз на болен

Кой се счита за болен

1. Който не може да стои прав.
2. Който може да стои прав, но със силна болка.
3. На когото стоенето прав ще го разболее още повече.
4. На когото стоенето прав ще забави излекуването му.

Как се кланя болният

- Ако може да остане прав колкото един ајет, го прави, после сяда.
- Ако не може, тогава кланя седнал с руюк и сежде.
- Ако не може, тогава кланя седнал със знаци.
- Ако не може, тогава кланя легнал, с възглавница под главата и леко повдигнати колене.
- Ако не може, кланя легнал, без да повдига коленете.
- Ако не може да кланя дори легнал, като прави знаци чрез помръдване на главата си, тогава намазът отпада от него.

Абдест на болен

1. Ако болният може да вземе абдест сам, тогава взема абдест сам.
2. Ако болният не може да вземе абдест сам, тогава взема тейеммум сам.
3. Ако болният не може да вземе тейеммум сам, тогава намазът отпада от него.

Каза намаз на болен

1. Ако болният не може да кланя намаз или е в безсъзнание за пет вакъта или по-малко, тогава той трябва да им стори каза, когато може.
2. Ако болният не може да кланя намаз или е в безсъзнание за повече от пет вакъта, тогава кланянето на каза отпада от него.

Намаз със знаци – имà

При някои положения е позволено да се кланя със знаци, заместващи движенията от намаза, като по-малко навеждане за руюк и по-голямо навеждане за сежде. Такива положения са:

- Болен човек, който няма сила да изпълни движенията на намаза.
- Пътник в превозно средство, в което е невъзможно да изпълни движенията на намаза и което не е под негов контрол или е под негов контрол, но има причина, възпрепятстваща слизането му. Той кланя със знаци в посоката на превозното средство, но ако може да стори встъпителния текбир в посока кибле, трябва да го стори, в противен случай е извинен за посоката. Но ако превозното средство е стабилно и има празно пространство със свободен достъп, като кораб или самолет, няма право да кланя със знаци.

- Човек под страх от нападение на враг, разбойник, диво животно или подобните на тях. Той кланя със знаци в посоката на страха си.

Каза намаз

Човек, който има да кланя каза намаз трябва да спазва последователността между пропуснатите намази и да ги откланя преди сегашния намаз, освен при три положения:

1. Ако има опасност да изтърве сегашния намаз.
2. Ако е забравил за пропуснатите намази.
3. Ако му се съберат шест или повече намаза за каза.

Нийета за каза намаз трябва да е за точния пропуснат намаз, но ако човек има много пропуснати намази, за улеснение всеки път може да прави нийет за първия или последния пропуснат намаз, докато стори каза на всичките.

Желателно е човек, който има много пропуснати намази, да кланя по един каза намаз заедно с всеки сегашен намаз.

Желателно е, ако човек види, че ще умре преди да е откланял всичките каза намази, да даде по един кефарет за всеки един каза намаз, при положение, че има достатъчно пари.

Каза се кланя на пропуснати намази, които са фарз или ваджиб, и не се кланя на пропуснати намази, които са суннет или мустехаб.

Изключение от горното правило са суннета на сабах и първият суннет на пладен. На суннета на сабах може да се стори каза до завал вакът преди пладен на същия ден. А каза на първия суннет на пладен може да се стори до икиндия на същия ден.

Включване към джемаат намаз с имам

Човек, който е закъснял за намаз с джемаат, трябва да се включи по следния начин:

- Ако той кланя суннета на икиндия или ятсия и се намира на първия или третия рекеят, а в това време имамът стори текбир, той трябва да прекъсне суннета и да се включи към имама. Но ако той вече е сторил сежде за първия или третия рекеят, тогава си докланва до втория, съответно четвъртия рекеят и се включва към имама.
- Специално за първите суннети на пладен, когато имамът стори текбир, и джума намаз, когато имамът започне хутбето с „елхамдюиллях“, кланящият не трябва да прекъсва докдето е стигнал, а да докланя до два, ако се намира на първия рекеят или до четири, ако се намира на третия рекеят. В случай, че е докланял до два рекеята трябва да стори каза на всичките четири рекеята след фарза.

- Специално за сабах намаз в случай, че закъснее, но прецени, че има достатъчно време да откланя суннета набързо и да се включи към имама преди да даде селям, тогава си кланя суннета и след това се включва към имама. Но ако смята, че времето няма да му стигне, тогава директно се включва към имама.
- Ако по време на текбира на имама човек не се намира в никакъв намаз, тогава се включва директно към имама.
- Когато човек се включи към имама, рекеятът, в който се е включил му се зачита, ако се е включил до рукю или на рукю и не му се зачита, ако се е включил след рукю.
- Закъснелият за джемаат си докланва намаза нормално, като сяда за кааде уля и кааде ахира според броя на рекеятите, които е откланял до момента, но прави каза на кираета от пропуснатите рекеяти в рекеятите, които докланва самичък.

Теравих

- Той е суннет от Нашия пейгамбер ﷺ, потвърден от праведните халифи. А в хадис се казва: „Следвайте суннета ми и суннета на моите праведни халифи!“
- Той е суннет муюккеле (силен суннет) и за мъже, и за жени.
- Кланянето на теравих с джемаат е суннет кифайе (суннет за цялото населено място).
- Който го кланя в месджида, е спечелил три награди: 1) наградата за теравих; 2) наградата за джемаат; 3) наградата за кланяне в месджид. Който го кланя въкъщи с джемаат, е спечелил две награди: 1) наградата за теравих; 2) наградата за джемаат. А който го кланя сам въкъщи, е спечелил една награда: 1) наградата за теравих.
- Времето-вакът за теравих намаз започва след като се откланя фарза на ятсия и продължава до имсак, като за предпочитане е теравих да се откланя преди саяти витри.
- Теравих намаз е двадесет рекеята, като на всеки два рекеята се дава селям, но е допустимо да се дава селям и на всеки четири рекеята.
- Желателно е на всеки четири рекеята да се прави почивка толкова, колкото са продължили четирите рекеята, като през почивката се пее Куран или се прави зикр. Но дори почивката да не продължи толкова дълго, то трябва да има кратка почивка след даването на селям, а не веднага да се става за следващите четири рекеята.

- Хубаво е (суннет) да се стори хатим в теравих намаз по време на Рамазан, но ако хората ще се отблъснат и ще се разбягат от това, то минимумът Куран, който трябва да се пее на всеки рекеят след Фатиха, е три къси или един дълъг айет.
- Без значение дали селямът се дава на всеки два или на всеки четири рекеята, то на всеки втори рекеят трябва да се изпяват „салли” и „барик”, а като се стане да се изпява „субханеке”. Също на всеки четвърти рекеят трябва да се изпяват дюите след „салли” и „барик”, защото всички тези неща са суннети.

Джума намаз

Общи правила в петъчния ден-джума

- Желателно е като влезе икиндията на четвъртък чак до акшам да се прави повече салеват на Нашия пейгамбер ﷺ, защото това е специално време, което е подготовка за джума.
- Желателно е да се подготви за джума намаз като вземе гусюл преди да тръгне за джамията.
- Също е желателно да облече най-красивите си дрехи и да си сложи от най-хубавия си парфюм.
- Също е желателно да тръгне по-рано към джамията, защото колкото по-рано отиде в нея, толкова по-голяма награда получава.
- Когато влезе в джамията, е желателно да седне възможно най-отпред, защото човек ще е толкова близо до Аллах ﷻ, когато го види в дженнета, колкото е бил близо до имама по време на хутбето.
- Желателно е да се изпее сура „Кехф”, а всичкото останало свободно време от петъчния ден-джума да се ползва за правене на салеват на Нашия пейгамбер ﷺ.
- Когато човек чуе първия езан за джума намаз, трябва да остави своята работа и да тръгне към джамията.

Правила, свързани с джума намаз

- Джума намаз се състои от:
  - ⇒ четири рекеята суннет на джума
  - ⇒ хутбе
  - ⇒ два рекеята фарз на джума
  - ⇒ четири рекеята суннет на джума
  - ⇒ четири рекеята ахири зухри (фарза на последния пладен, който се е полагало да се откланя, но не се е откланял)
  - ⇒ два рекеята суннетил вакти (суннета, който се полага за този вакът)

- Когато започне хутбето трябва да слуша внимателно и да мълчи, без дори да прави зикр, без да говори и без да казва на другите, че не трябва да говорят, а само да им стори знак, ако има нужда, защото тези неща са харам. Но когато имамайт изпее айета „иннеллохе уе мелякетехю юсаллюне аленнеби” слушащият си прави салеват, защото айетът подканва към салеват.
- Ако човек закъснее и влезе в джамията по време на хутбето, трябва да седне и да слуша, а не да кланя суннета или техийетул месджиди.
- Ако закъснее още повече и влезе по време на фарза, но се присъедини към имама преди да е дал селям, то неговата джума се зачита.

Условията за джума намаз

- Джума намаз е фарз за мъже, които са местни-муким, а не за пътници-мусяфир.
- Джума намаз е фарз за хора, които се намират в голямо населено място-миср, а не в малки населени места. За „миср” се счита всяко населено място, което има назначен управник-валия от началника на ислямската държава-султан.
- Джума намаз трябва да се откланя във времето на пладен-зухр.
- Преди фарза на джума трябва да се стори хутбе, като най-краткото хутбе се равнява на думата „елхамдюлиллях”.
- Цялото хутбе не трябва да е по-дълго отколкото сура от „тивал муфессал”, например сура „Зярият” или сура „Рахман”.
- По време на хутбето трябва да присъства поне един от мъжете, които ще кланят фарза зад имама.
- Да има поне трима мъже, които да откланят фарза с имама, поне до първото сежде включително.
- За онези, които не могат да присъстват на джума намаз, е мекрух да кланят пладен-зухр с джемаат в същото време.

Дженазе

Как се кланя дженазе намаз?

1. Прави се нийет.
2. Прави се първи-встъпителен текбир, вдигайки ръцете.
3. Пее се „субханеке” с добавката „ве джелле сеняуке”.
4. Прави се втори текбир, без да се вдигат ръцете.
5. Пеят се дюите „салли” и „барик”.
6. Прави се трети текбир, без да се вдигат ръцете.

7. Пее се дюата за дженазе.
8. Прави се четвърти текбир, отново без да се вдигат ръцете.
9. Дава се селям.

Пояснение: Да се кланя прав, да се стори нийет и да се сторят четирите текбира е фарз. Да се даде селям е ваджиб. А да се изпеят дюите „субханеке”, „салли” и „барик” и дюата за дженазе е суннет.

Присъединяване към имама на закъснял за дженазе намаз

Ако закъснелият е пропуснал всичките четири текбира с имама, той е изгървал дженазе намаза и не може да се присъедини, дори имамът още да не е дал селям. Но ако закъснелият е дошъл преди това, трябва да се присъедини към имама на първият текбир, който е заварил, а след това да довърши сам пропуснатите текбири по най-бързия начин, преди меитинът (умрелият) да бъде вдигнат от мястото му.

Правила, свързани с дженазе

- Когато меитинът (умрелият) бъде вдигнат от мястото на дженазето и бъде понесен към гроба (мезар), е хубаво човек да се присъедини в носенето поне с четиридесет стъпки.
- Кагото меитинът се поставя в гроба, да се каже: „Бисмиляхи ве билляхи ве аля миллети расулилляхи.” بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ وَعَلَىٰ مِلَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ
- Харам е гробът да се застроява.
- Мекрух е дръвчетата до гроба да се секат и тревата да се къса, докато все още са свежи и зелени, защото те правят зикр, споменават Аллах и облекчават положението на умрелия-меитина.
- Силен мекрух и голяма грешка е да се стъпва върху мезар-гроб, защото така се притеснява умрелия-меитина и се показва неуважение към него.
- Суннет е след като хората, присъствали на дженазето, си отидат да се стори телкин на умрелия-меитина, заради препоръката на Пратеника на Аллах ﷺ: „Правете телкин на вашите меити (умрели) с думите ля иляхе иллелмох!”

Посещение (зиярет) на гробовете (мезар)

- Посещението на гробовете е мустехабб-желателно, както за мъжете, така и за жените.
- Когато влиза в гробищата-мезарлък, посетителят трябва да има абдест и да поздрави умрелите със селям.

- Суннет е да застане прав до гроба, който иска да посети и да стори дюа, като се помоли за доброто на умрелия-меитина, но ако ще стои там за по-дълго време, за да пее Куран например, е допустимо да седне до гроба.
- Хубаво е да се изпее сура „ЙаСин“, три пъти сура „Фатиха“ - „Елхамдюилляхи“, единадесет пъти сура „Ихляс“ - „Кулхювеллохю“ или пък каквото посетителят знае или може да изпее от Куран-и Керим, а след това да подари наградата-севаб от изпятото за умрелия-меитина.
- Хубаво е да се посещават гробовете-мезарите в празничните дни и нощи, като двата Байряма, петъчния ден-джума, нощта Берат и други, защото това радва умрелите-меитите и в него има голяма награда-севаб.

Раздел говеене

Говеене

Говеенето е задължение-фарз за мюсюлманина и то е въздържане от поемане на храни и питиета в храносмилателната система, както и от полов контакт от пукването на зората до залеза на слънцето.

Видове говеене

1. Фарз

- говеенето през месец Рамазан
- каза на пропуснатото говеене през месец Рамазан
- наказателно говеене (кефарет)

2. Ваджиб

- обещано говеене (незир)
- доброволно говеене, което е развалено

3. Суннет

- говеене на Ашура, за което се опрощават греховете за изминалата година
- говеене на Арафе, за което се опрощават греховете за изминалата и за идната години
- говеене шест дена от месец Шеууал, което се равнява на говеене цялата година
- говеене през трите дена на пълнолуние, което се равнява на говеене през целия месец
- говеене в понеделник, защото тогава е роден Нашият пейгамбер ﷺ, и четвъртък, защото тогава се вдигат делата към Аллах ﷻ

- говеенето на Давуд عليه السلام, което е говеене през ден и което е най-трудното говеене, защото при него човек се намира в постоянна промяна
4. Мустехабб
    - всяко говеене по собствено желание, за което няма препоръка
  5. Мекрух
    - да се говее по време на уморително пътуване
    - всеки път да се говее само в петък, без да се говее в останалите дни
    - да се говее дълго време непрекъснато
  6. Харам
    - да се говее в първия ден на Рамазан байрям и първите три дни на Курбан байрям

Видове нийети

1. Нийет, който може да се стори до преди дахуе, което е времето по средата между изгрева на слънцето и неговия зенит. Такъв нийет може да се стори в два случая:
  - по време на месец Рамазан
  - при говеене, което е нафиле
2. Нийет, който трябва да се стори преди имсак. Такъв нийет се изисква при следните случаи:
  - за каза говеене, останало от месец Рамазан
  - за каза говеене, останало от говеене пожелание (нафиле)
  - за наказателно говеене (кефарет)

Пояснение: Нийета за каза говеене от месец Рамазан трябва да е за точния пропуснат ден и година, но ако човек има много пропуснати дни за говеене, за улеснение всеки път може да прави нийет за първия или последния пропуснат ден, докато стори каза на всичките. А пък ако прави каза на нафиле говеене, е хубаво да уточни нийета си.

Какво разваля говеенето

1. Неща, които развалят говеенето и изискват кефарет.
  - доброволно и нарочно ядене или пиене след заговяване през месец Рамазан
  - доброволен и нарочен полов акт след заговяване през месец Рамазан

Пояснение: Наказанието кефарет отпада при болест, месечен цикъл или следродилно течение, които са настъпили преди акшам в деня на престъплението.

2. Неща, които развалят говеенето, но не изискват кефарет.
  - да погълне вода погрешка по време на абдест
  - да разговее по-рано погрешка
  - при полов контакт по принуда
  - изхвърляне на семенна течност в резултат от целувка, без обмяна на слюнка
  - вдишване на пушек – повечето неща, които са гъсти, имат цвят и имат мирис.

Какво не разваля говеенето

1. Хранене или полов контакт при забравяне.
Пояснение: Ако човек види друг човек, който говее, да яде, защото е забравил, че говее, има две положения:
  - Ако забравилният човек е здрав и силен трябва да му напомни, че говее за да престане да яде.
  - Ако забравилният човек е слаб и немощен, не трябва да му напомня, че говее, защото Аллах го е нахранил и напоил.
2. Изхвърляне на семенна течност, което не е резултат от собствени действия.
3. Поглъщане на повърнатото, което е стигнало до устата, при положение, че е по-малко от обема на устата.
4. Поглъщане на храната, която е останала в устата след хранене, при положение, че е по-малко от нахутено зърно.

Мехрух (нежелателни неща) при говеене

1. Безпричинно вкушване на храна.
2. Целувка без обмяна на слюнка и без изхвърляне на семенна течност.
3. Прегръдки и милувки, които могат до доведат до изхвърляне на семенна течност.
4. Извършване на действия, които омаломощяват и отслабват говеещия, като кръводарение.

Неща, които извиняват от говеене

1. Опасност от влошаване на болестта.
2. Опасност от забавяне на излекуването.
3. Опасност за здравето на жената или детето по време на бременност или кърмене.
4. Човек, който пътува сам, е за предпочитане да си говее, ако не изпитва затруднение.

5. Човек, който пътува с група, говее според групата.
Пояснение: Пътникът е извинен от говеене само в случай, че е тръгнал на път преди имсак. В противен случай трябва да си говее.
6. Разговяването при гостуване е позволено само при доброволно говеене и то само преди зенита на слънцето (пладне) и то само при положение, че домакините ще се обидят.
7. Старец и старица, които са безсилни и немощни, дават откуп-фидйе, равняващ се на стойността на фитрата, за всеки ден говеене, който им се полага.
8. Човек с хронична болест, която пречи на говеенето и която няма надежда да се излекува, също дава откуп-фидйе за всеки ден говеене, който му се полага.
Пояснение: Откупът-фидйе трябва да се дава или ден за ден или в един и същи ден, но на различни хора. Защото ако в един и същи ден се дадат няколко откупа на един и същ човек, те се считат само за един откуп.
9. Болен човек, чиято болест подлежи на лекуване, не дава откуп-фидйе, а си отговява пропуснатите дни, когато оздравее, дори болестта му да продължи с години.

Как се изпълнява наказание (кефарет)

1. Чрез освобождаване на роб.
2. Чрез непрекъснато говеене шестдесет (60) дена.
3. Чрез нахранване на шестдесет (60) бедни хора или чрез нахранване на един бедняк в продължение на шестдесет (60) дена. Вместо нахранването може и да плати за храната на шестдесет (60) бедняка или да плаща за храна на един бедняк в продължение на шестдесет (60) дена.

Пояснение:

Последователността между тези три точки е задължителна.

Виждане на новата месечина

1. За месечината за началото на месец Рамазан, когато е облачно, е достатъчно да я види само един човек, дори този човек да е непознат.
2. За месечината за началото на останалите ислямски лунни месеци, когато е облачно, трябва да бъде видяна от двама свободни и справедливи мъже или един свободен и справедлив мъж и две свободни и справедливи жени.
3. За месечината за началото на всички ислямски лунни месеци, включително месец Рамазан, когато е ясно, трябва да бъде видяна от голямо множество хора.

Забележка: Когато новата месечина бъде видяна на едно място, това виждане е достатъчно за целия свят.

Итикяф

Итикяф означава престой в месджид, в който се кланят петте намаза, с намерение за ибадет. Итикяфът в последните десет денонощия от месец Рамазан е суннет кифайе. Говеенето е задължително условие само за този итикяф, който е обещан-незир. Итикяфът няма определен минимум от време. Итикяфът се разваля при безпричинно излизане от месджид, но не се разваля при излизане поради естествена или шериятска нужда. Итикяфът е от най-хубавите ибадети, защото чрез него човек освобождава сърцето си от земните неща и го посвещава само на Аллах.

Раздел зекят

Зекят

Зекятът е *фарз аля терахи*, задължение, което няма краен срок за изпълнение, за всеки пълнолетен разумен свободен мюсюлманин, притежаващ богатство, което да надвишава лимита-нисаб, след като от него се извадят текущите дългове и необходимото за всекидневните нужди и след като това богатство навърши една лунна година, без стойността му да пада под нулата, като със зекят се облага наличното в края на годината, а не в началото ѝ.

Видове имущество. Разликата между вещь и стока

1. Растящи имущества. Човек, който притежава лимита-нисаб от растящи имущества, трябва да дава зекят, защото имуществото му е растящо, и няма право да взема зекят, защото има достатъчно. Такъв човек трябва също да дава фитра и да коли курбан. Растящи имущества са парите, златото, среброто, търговските стоки, земеделските посеви и селскостопанските животни. Парите, златото, среброто и търговските стоки са растящо имущество, защото могат да бъдат причина за печалба или загуба при сключване на сделка. Златото и среброто винаги се считат за растящо имущество, без значение дали се ползват (например под формата на бижута, които се носят, или оръжия, с които се водят битки, или прибори за хранене, и подобните на това неща) или не се ползват. Земеделските посеви са растящо имущество, защото растат и дават плод, след като се посеят, от самата земя. Селскостопанските животни на свободна паша са растящо имущество, защото могат да се увеличат чрез размножаване.

2. Фиксирани имуществa, които се ползват. Човек, който притежава лимитанисаб от фиксирани имуществa, които ползва, не трябва да дава зекят, защото имуществото му не е растящо, и има право да взема зекят, защото ако продаде нещо от това имущество, ще изпадне в нужда. Такъв човек не е задължен да дава фитра и да коли курбан. Фиксирани имуществa, които се ползват, са къщата, в която живее, дрехите, които носи, мебелите, които ползва, животните, които язди, робите, които му служат, оръжията, с които воюва, книгите, от които учи, и подобните на тях.
3. Фиксирани имуществa, които не се ползват. Човек, който притежава лимитанисаб от фиксирани имуществa, които не ползва, не трябва да дава зекят, защото имуществото му не е растящо, но няма право да взема зекят, защото ако продаде нещо от това имущество няма да изпадне в нужда. Такъв човек също трябва да дава фитра и да коли курбан. Фиксирани имуществa, които не се ползват са къщите, в които не живее, дрехите, които не носи, мебелите, които не ползва, животните, които не язди, робите, които не му служат, оръжията, с които не воюва, книгите, от които не учи, и подобните на тях.

Пояснение: Разликата между вещите, които са фиксирано имущество, и вещите, които са търговска стока, е, че първите не се ползват за търговска печалба, а вторите се ползват за търговска печалба.

Количества нисаб и зекят

1. Златният лимит-нисаб се равнява на теглото на две хиляди (2 000) средни ечемични зърна, което се равнява на 96 грама. Зекятът, полагащ се върху златото, се равнява на една четиридесета $1/40$ част от него.
2. Сребърният лимит-нисаб се равнява на теглото на четиринадесет хиляди (14 000) средни ечемични зърна, което се равнява на 672 грама. Зекятът, полагащ се върху среброто, се равнява на една четиридесета $1/40$ част от него.
3. Паричният лимит-нисаб се приравнява или към златния или към сребърния нисаб, по преценка на собственика, в полза на бедните хора. Зекятът, полагащ се върху парите, се равнява на една четиридесета $1/40$ част от стойността им.
4. Търговски стоки. Търговските стоки се приравняват към парите. При изчисляване на нисаб първите четири категории: злато, сребро, пари и търговски стоки, винаги се смятат заедно.

5. Земеделски посеви – Ушр. За земеделските посеви няма минимален лимит-нисаб. Техният зекят трябва да се даде в деня на прибирането им. Ако те са напоявани от дъждовете по естествен път, то зекятът, който им се полага се равнява на една десета $1/10$ част от тях, но ако са напоявани по изкуствен път чрез поливане, то зекятът, който им се полага, се равнява на една двадесета част $1/20$ от тях. Този вид зекят важи за всички мюсюлмани. За раздаването на този зекят се избира средната по качество продукцията. Земеделските посеви са самостоятелна категория, която не се смята заедно с другите категории.
6. Селскостопански животни. Броят животни, които се считат за минимален лимит-нисаб, е различен при различните видове животни. По същия начин броят животни, които се дават за зекят е различен при различните видове животни. Те са описани в книгите по фъкъх. Селскостопанските животни също са самостоятелна категория, която не се смята заедно с другите категории.
7. Фитра. Лимитът, при който фитрата става задължение за мюсюлманина, е златният или сребърен нисаб, но под каквато и да е форма, т.е. в този нисаб влиза растящото му имущество, както и фиксираното му имущество, което не ползва, като не е нужно да е изминала една година след придобиването му. Количеството, което трябва да се даде за фитра, е половин саа от пшеница или брашно или една саа от ечемик, фурми или стафиди. Една саа се равнява на теглото на седемдесет и две хиляди (72 000) средни ечемични зърна или 3.456 кг.
8. Нисаб за просене. Той се равнява на прехраната за денонощието. Човек, разполагащ с прехрана за денонощието не трябва да проси, но има право да взема онова, което му се дава без да проси.

Пояснение: Позволено е всички видове зекят да се дават под формата на пари, след като се изчисли тяхната стойност.

Даване и вземане на зекят

На кого е право да взема зекят

1. Факир – човек, който разполага с имущество, но няма нисаб.
2. Мискин – човек, който не разполага с нищо.
3. Изпълнител по събирането на зекят – той получава заплата от зекята, според работата, която е свършил.
4. Роб, който иска да се освободи – той получава зекят, за да се откупи от своя господар.

5. Длъжник – той получава зекят, за да си плати дълговете.
6. Хора ангажирани по пътя на Аллах – войници, хаджии, учени, ученици и подобните на тях, които са ангажирани със своята дейност и нямат възможност да печелят пари.
7. Закъсали пътници – те са хора, които нямат достъп до своите пари, дори и да са богати.
8. Хора, които чрез получаването на зекят ще бъдат спечелени за исляма.

На кого и за какво не се дава зекят

- На родители, прародители, прапрародители и т.н.
- На деца, внуци, правнуци, праправнуци и т.н.
- Мъжът не може да даде зекят на жена си, нито жената – на мъжа си.
- Зекят не се дава на непълнолетни деца на богат баща, а може да се даде на бедни пълнолетни, дори и баща им да е богат.
- Зекят не се дава на Ехли Бейт عقبه, защото зекятът е харам за тях.
- Зекят се дава само на хора и не се дава за каузи, организации, институции, строежи и т.н.

Как се дава зекят

- Нийета за даване на зекят трябва да се стори или при отделянето на зекята от останалото имущество или при самото му даване на нуждаещия се човек.
- Преди да се даде зекят, трябва добре да се проучи, доколкото е възможно, човекът комуто ще се дава зекят.
- След като нуждаещият се човек бъде проучен, зекятът трябва да му се даде лично или да се упълномощи човек, който да му го даде лично, за да може нуждаещият се да се разпорежда с него както пожелае.
- Ако въпреки направеното проучване се окаже, че на човека, на когото е даден зекята, не му се полага да взема зекят, то даденият зекят се счита за валиден и не се налага да се дава повторно.
- Желателно е зекятът да се дава на най-близките роднини, на които се полага да вземат зекят, преди да се премине към по-далечните.
- Също е желателно зекятът да се дава на най-близките съседи преди да се премине към по-далечните, като се започне от махалата, после селото, после общината и т.н.
- Ако обаче се случи, поради природно бедствие или друга причина, хора извън населеното място да имат много по-голяма нужда от помощ, няма проблем зекятът да се даде на тях.
- Човек, който не е давал зекят в продължение на години трябва да даде зекята си за всичките пропуснати години.

Фитра

- Даването на фитра е задължение за мюсюлманина, който е станал притежател на нисаб, но под каквато и да е форма, т.е. в този нисаб влиза растящото му имущество, както и фиксираното му имущество, което не ползва, като не е нужно да е изминала една година след придобиването му.
- Такъв човек трябва да даде фитра за себе си и за непълнолетните си деца.
- Размерът на фитрата е 2.050 кг от пшеница или брашно и 4.100 кг от ечемик, фурми или стафиди.
- Фитрата може да се даде още от началото на месец Рамазан, та дори и преди това, макар и да е нежелателно, но е най-добре да се даде в края на месец Рамазан, но не по-късно от байрямския намаз.
- Ако даването на фитра се просрочи след байрямския намаз, тя се зачита, но според някои учени се дава с нийет за каза.

Раздел хадж

На кого е фарз да стори хадж

Хаджът е задължение-фарз за всеки, който е свободен пълнолетен разумен здрав, който има достатъчно запас и превозно средство и има достатъчно, за да остави за издръжка на семейството си, докато се върне, при положение че пътят е сигурен, без опасност от разбойници.

Как се прави хадж

Хадж ифрад (муфрад)

1. Ихрам. Трябва да влезе в ихрам преди да премине входните точки за хадж-микат.
2. Поздравителен таваф. При първото виждане на Кяабе трябва да стори седем обиколки около него.
3. Сай. След това застава на хълма Сафа и се отправя към отсрещния хълм Мерва, а после се връща, и така седем пъти.
4. Мина. След сабах намаз от осмия ден на месец Зул Хижже, който се нарича денят Теруие, се отправя от Мекка към местността Мина и остава там, докато кланя сабах на деветия ден на месец Зул Хижже, който се нарича денят Арафе.
5. Арафат. После се отправя към планината Арафат и след като отклонят пладен и икиндия заедно (джем) във времето на пладен, остава да стои там. По време на престоя си е желателно да прави повече ибадет.

6. Музделифе. След като настъпи времето за акшам, се спуска от Арафат към местността Музделифе, където кланят заедно намазите акшам и яция във времето на яция.
7. Джемарат. На десетия ден от Зул Хижже, след като кланя сабах, се отправят към джемаратите, като замерят всеки от тях със седем камъчета, после коли курбан, ако желае, после бръсне главата си.
8. Задължителен таваф. След това на същия, следващия или по-следващия ден се връща в Мекка и отново прави таваф.
9. Джемарат. После се връща в Мина и след като настъпи времето на пладен, отново замеря джемаратите.
10. Прощален таваф. После пак отива при Кяабе и прави прощален таваф, с което неговият хадж е завършен.

Хадж киран и хадж теметтуа

- Хадж киран се прави по същия начин, както и хадж ифрад, но с извършване на умра преди това, т.е. извършват се един таваф и един сай преди това, без да се излиза от ихрам след извършването на умра.
- Хадж теметтуа се прави по същия начин, както и хадж киран, но с излизане от ихрам след извършване на умра. При него курбанът е задължителен, а който няма курбан, трябва да говее три дена по време на хаджа и седем дена, след като се прибере.

Съдържание

Раздел чистота	3
Основни понятия, свързани с ибадетите	3
Чистота	3
Видове чистота	3
Видове мръсотии – неджасет	3
Води	4
Видове води	4
Количества води	4
Смесване на пречистваща вода с чисти вещества	5
Смесване на пречистваща вода с чисти течности	5
Почистване след голяма и малка нужда – истинджа; и изцакване след малка нужда - истибра	6
Абдест	6
Как да вземем абдест	6
Фарове на абдеста	7
Суннети на абдеста	7
Неща, които развалят абдест	8
Месх върху мести	8
Гусюл	9
Как се взема гусюл	9
Фарове на гусюл	9
Кога е желателно да се вземе гусюл	9
Кога е задължително да се вземе гусюл	9
Месечен цикъл – хайз и саеродиано течение - нифас	10
Какво е забранено да прави на човек, който е джунуб	10
Тейеммум	10
Как се взема тейеммум (фарзове на тейеммум)?	10
Кога се взема тейеммум?	10
С какво се взема тейеммум?	11
Какво се прави преди да вземем тейеммум?	11
Раздел намаз	11
Езан и икамет	11
Времената за намаз – вакът	11
Начало и край на всеки вакът	11
Най-добрите времена за намаз	12
Времена забранени за намаз – завад вакът	12
Времена, в които кланянето на намаз е нежелателно – мекрух	12
Поставяне на преграда-сутре пред кланянция намаз	13
Условиата-шерт пред намаза	13
Основните-руки вътре в намаза	13
Задължителни неща – фарз – в намаза	14
Задължителни неща – уаджиб – в намаза	15
Сино препоръчителни неща – суннет – в намаза	15
Желателни неща – мустехабб – по време на намаз	17
Нежелателни неща – мекрух – по време на намаз	18
Грешки в намаза	18
Пропускания	18
Добавяния	19
Обяснение какво се прави при пропускане на всеки руки по отделно	19
Допълнения	20
Обяснения какво се случва, ако се наруши шерт по време на намаз	21
Как се прави сехви сежда	21
Имамът	21
Условия, на които трябва да отговаря имамът.	21
Как се избира имам	22
Подреждане на сафове	22
Подреждане зад имама	22
Какво не е желателно – мекрух – при намаз с джемаат	22
Съмнения	22
Съмнения по време на намаз	22
Съмнения при абдест и гусюл	23
Намаз на пътник - мусяфир	23
Намаз на болен	24
Кой се счита за болен	24
Как се кланя болятят	24
Абдест на болен	24
Каза намаз на болен	24
Намаз със знаци – имâ	24
Каза намаз	25
Включване към джемаат намаз с имам	25
Геравик	26
Джума намаз	27
Общи правила в петъчния ден-джума	27
Правила, свързани с джума намаз	27
Условията за джума намаз	28
Дженазе	28
Как се кланя дженазе намаз?	28
Присъединяване към имама на закъснял за дженазе намаз	29
Правила, свързани с дженазе	29
Посещение (зиярет) на гробовете (мезар)	29
Раздел говеене	30
Говеене	30
Видове говеене	30
Видове ниъети	31
Какво разваля говеенето	31
Какво не разваля говеенето	32
Мекрух (нежелателни неща) при говеене	32
Неща, които извиняват от говеене	32
Как се изпълнява наказание (кефарет)	33
Вижане на новата месечина	33
Итикяф	34
Раздел зекят	34
Зекят	34
Видове имущества. Разликата между вещ и стока	34
Количества нисаб и зекят	34
Даване и вземане на зекят	35
На кого е право да взема зекят	36
На кого и за какво не се дава зекят	37
Как се дава зекят	37
Фитра	38
Раздел хадж	38
На кого е фарз да стори хадж	38
Как се прави хадж	38
Хадж ифрад (муфрад)	38
Хадж киран и хадж теметтуа	39